

TOIMINTAKERTOMUS 2013

YLEISTÄ

Yhdistyksen toiminnan yleistavoite:

Yhdistyksen tarkoitus on edistää Vuoksen vesistöalueen uhanalaisten lohikalakantojen suojelua ja lajien palauttamista kestäväälle, luonnollisen lisääntymisen vaatimalle tasolle. Vuosi 2013 asetti yhdistykselle runsaasti haasteita uhanalaisten lohikalajien (järvilohi, taimen, saimaannieriä, harjus) heikon nykytilan vuoksi. Säätämätön kalastus, kutualueiden tuhoutuminen ja vaellusesteet ovat pääsyitä lohikalajien ahdinkoon. Uhkana on lajien geeniperimän köyhtyminen ja sukupuuttoon kuoleminen, mikäli kalojen luontaiselle lisääntymiselle ei kyetä tarjoamaan riittäviä edellytyksiä.

Jäsenmäärä:

Toimintavuoden 2013 aikana yhdistykseen liittyi 29 varsinaista jäsentä ja 1 kannattajajäsen.

Yhdistyksen taloudellinen tilanne:

Yhdistyksen käyttövarallisuus koostuu ensisijaisesti jäsenmaksuista, joita kertyi vuonna 2013 yhteensä 1100 euroa. Yhdistyksen perustajajäsenet (12 kpl) maksoivat kukin perustamisvaiheessa 3 vuoden (v. 2013-2015) jäsenmaksut, jonka avulla yhdistys sai toimintansa käynnistämiseen riittävän pääoman. Tämän lisäksi yhdistys on hakenut ja saanut avustusta Vuoksen vesistöalueen ELY-keskuksilta virtavesikunnostusten ja mätirasiaistutusten toteuttamiseen yhteensä 1750 euroa (1500€ + 250€), ja Rapalarahastolta vastuullisesta kalastuksesta tiedottamiseen 2500 euroa.

YHDISTYSTOIMINNAN KÄYNNISTÄMINEN

Tavoitteet:

Yhdistyksen perustaminen, organisaation luominen ja vastuualueiden jakaminen.

Toteutus:

Valmistelevat työt yhdistyksen perustamiseksi aloitettiin syksyllä 2012. Yhdistys rekisteröitiin Patentti- ja rekisterihallituksen yhdistysrekisteriin 30.1.2013. Vastuualueet jaettiin perustajajäsenten kesken ja aktiivinen toiminta käynnistettiin heti rekisteröinnin jälkeen. Internet-sivut (www.saimaanlohikalayhdistys.fi) avattiin samassa yhteydessä. Yhdistyksen perustajajäsenet (Köresaar, Toivola, Soutolahti) kävivät myös esittäytymässä ja tapaamassa toiminnan käynnistämisvaiheessa kalatalousviranomaisia ja RKTL:n tutkijoita Joensuussa Pohjois-Karjalan ELY-keskuksessa järjestetyssä yhteiskokouksessa.

KÄYTÄNNÖN TOIMINTA VUONNA 2013

Tiedotustoiminta:

Yhdistys on tiedottanut kalastajia aktiivisesti Vuoksen vesistöalueen lohikalajien uhanalaisuudesta ja kestävästä kalastuksesta omilla internet-sivuillaan, Facebook-sivustollaan sekä internetin keskustelufoorumeilla (kalamies.com, vetouistelu.com, kalastus.com). Yhdistyksen toiminnasta kertovia artikkeleja on julkaistu vuonna 2013 mm. Erä-lehdessä, Urheilukalastus-lehdessä, Etelä-Saimaa-lehdessä ja Karjalaisessa. Yhdistys on ollut esillä ja antanut lausuntoja myös eri medioiden verkkojulkaisuihin.

Rapala-rahastolta saamansa avustuksen turvin yhdistys laati loppuvuodesta 2013 suunnitelman tiedotuskampanjan toteuttamisesta. Materiaali suunniteltiin yhdessä Sakke Yrjölän kanssa, joka on graafikkona erikoistunut kala-aiheisten kuvien ja materiaalin luomiseen. Esitemateriaali tullaan toimittamaan alkuvuoden 2014 aikana mm. Vuoksen vesistöalueen kalastusalueille, osakaskuntiin, kalastusseuroille, kalatalouskeskuksiin, ELY-keskuksiin, luvanmyyntipisteisiin ja kalastustarvikeliikkeisiin. Tarkoituksena on tiedottaa laaja-alaisesti kalastajia ja vesialueiden omistajia kalastuksen säätelyn positiivisista vaikutuksista kalakantoihin ja kalastuselämyksiin.

Kalastuslainsäädännön puutteiden korjaaminen ja kalastuskulttuuriin vaikuttaminen:

Yhdistyksen tärkeimpiä tavoitteita vuonna 2013 oli nostaa nykyisen kalastuslainsäädännön puutteellisuus ja epäkohdat julkiseen keskusteluun. Tavoitteessa onnistuttiin kiitettävästi, ja rajoittamattoman kalastuksen kestämyys oli näkyvästi esillä eri medioissa läpi vuoden. Loppuvuodesta 2013 valtioneuvosto vahvisti maa- ja metsätalousministeriön esityksen järvilohen (40 cm --> 60 cm), järvitaimenen (40 cm --> 60 cm) ja harjuksen (30 cm --> 35 cm) lakisääteisten alamittojen huomattavista korotuksista. Korkeammat alamitat antavat lajeille paremmat mahdollisuudet sukukypsyysien saavuttamiseen ennen kuin ne kalastetaan pois vesistöistä. Samaisella valtioneuvoston päätöksellä äärimmäisen uhanalainen saimaannieriä täysrauhoitettiin Vuoksen vesistöalueella. Tämän lisäksi lähivuosina uudistettava kalastuslaki tulee mahdollistamaan rasvaevällisten järvilohi- ja -taimenyksilöiden rauhoittamisen kaikelta kalastukselta.

Yhdistys osallistui Savonlinnassa 10.12.2013 Saimaan lohikalat -hankkeen järjestämään keskustelutilaisuuteen, jonka tarkoituksena oli kestävän kalastuksen edistäminen Vuoksen vesistöalueella. Tilaisuuteen osallistui kuusi yhdistyksen edustajaa.

Virtavesien kartoitus, kunnostaminen ja mätirasiaistutukset:

Pohjois-Karjalan ELY-keskus myönsi vuoden alussa Saimaan lohikalayhdistykselle 1500 euron suuruisen avustuksen virtavesien kunnostamiseen ja palautusistutusten aloittamiseen. Näiden varojen mahdollisimman tehokkaan hyödyntämisen vuoksi yhdistys käytti paljon resurssejaan potentiaalisten taimenpurojen kartoittamiseen sekä viranomaisyhteistyön aloittamiseen ympäri Vuoksen vesistöä. Keskusteluita purojen kartoittamiseksi käytiin Etelä-Savon, Kaakkois-Suomen, Pohjois-Savon sekä Pohjois-Karjalan ELY-keskusten sekä RKTL:n kanssa. Keskusteluiden yhteydessä kerättiin kattavaa lähtötietopakettia viranomaisten laatimien selvitysten perusteella taimenen ja virtavesien nykytilasta.

Viranomaiskeskusteluiden pohjalta resurssit päätettiin painottaa virtavesiin, jotka liittyvät hyvälaatuisiin ja tarpeeksi hyvin säädelyihin syönnösalueisiin. Näiden perusteella todettiin Savitaipaleen Kuolimon olevan erityisen sopiva kohde vedenlaadun, lukuisten pienpurojen sekä selkävesien rauhoituksen vuoksi. Selvittelyvaiheessa kuitenkin havaittiin, että Kuolimon pienpuroihin palautusistutukset oli aloitettu varsin kattavasti, joten resursseja päätettiin hyödyntää syksyllä 2013 suunniteltuun Kärnäkosken kunnostukseen. Koska koski sijaitsee Natura-alueella, kunnostukseen tarvitaan aluehallintaviraston lupa, jonka takia hanke siirtyi seuraaville vuosille.

Palautusistutukset päätettiin aloittaa lopulta kolmella eri purolla, neljässä eri kohteessa. Paikoiksi valikoitui Pihjalavedeltä Lötkkiönjoki (Puumala) sekä Yöveten laskeva Myllykoski (Ristiina) sekä Kilpijärven reitin kaksi koskialuetta. Valikoidut kohteet ovat viranomais selvitysten mukaan alueellisesti merkittäviä virtavesiä, joissa on

istutusalueiden lisäksi nykyisellään, sekä kunnostettavissa huomattavasti lisää uusia taimenen kutualueita. Kohteet ovat kuitenkin niin pieniä, ettei viranomaiskunnostuksia kohteissa olisi koskaan aloitettu. Palautusistutukset tehdään mätirasiaistutuksina keväällä 2014 ja asennuksen suorittaa asiaan erikoistunut iktyonomi (Etelä-Karjalan Kalatalouskeskus).

Yhdistys sai Kaakkois-Suomen ELY-keskukselta 250 euroa avustusta Partakosken huonokuntoisten "Kalastus kielletty" -kylttien uusimiseen. Avustusrahat kuitenkin palautetaan, koska paikallinen osakaskunta päätti myöhemmin kustantaa kylttien uusimisen.

Rasvaeväleikattujen järvilohien istuttaminen:

Yhdistyksen tarkoituksena on tiedotustoiminnan ja suojelutyön ohella tarjota Vuoksen vesistössä vastuullisesti kalastaville suurempia kalastuselämyksiä istuttamalla rasvaeväleikattuja järvilohia kalastettaviksi. Tavoitteena on istuttaa rasvaeväleikattuja järvilohi-istutuksia vuosittain Pielisjokeen kannanhoito- ja velvoiteistutusten yhteydessä. Pielisjoen katsottiin olevan paras vaihtoehto istutuspaikan valinnan suhteen, rasvaeväleikattujen smolttien vaeltaessa jokialueelta syönnöstämään eri puolille Saimaata. Pielisjokeen istutetut järvilohen 2-vuotiaat vaelluspoikaset leimautuvat "synnyinjokeensa". Mikäli kaikkia yhdistyksen istuttamia rasvaeväleikattuja järvilohia ei kalasteta pois vesistöstä, tarjoutuu niille myös mahdollisuus vaeltaa sukukypsinä takaisin Pielisjokeen Kuurnan voimalaitoksen alle, josta ne pyydetään RKTL:n toimesta suturetuotteiden lypsyä varten. Yhdistys ei tehnyt ensimmäisenä toimintavuotenaan (v.2013) järvilohi-istutuksia. Vuonna 2014 rasvaeväleikattuja, kalastettavaksi tarkoitettuja 2-vuotiaita järvilohia tullaan istuttamaan 1200 euron arvosta. Istutussumma on tarkoitus moninkertaistaa lähivuosina perustamalla erillinen istutusrahasto, jonka tuotto käytetään lyhentämättömänä rasvaeväleikattujen järvilohien istuttamiseen.

ORGANISAATIOMUUTOKSET

Istukasvastaavan tehtävä ja hallitustyö:

Istukasvastaavana toiminut Jari Käyhkö ilmoitti joulukuussa 2013 halukkuudestaan luopua tehtävästä. Elsi Kauppinen otti 3.12.2013 istukasvastaavan tehtävän hoitaakseen. Käyhkö ilmoitti myös halukkuudestaan luopua hallituspaikastaan vuoden 2014 vuosikokouksen yhteydessä. Asia huomioidaan päätettäessä hallituksen kokoonpanosta toimintavuoden 2014 osalta.

Internet-sivujen ylläpito:

Anssi Vainikka otti joulukuussa 2013 vastuulleen yhdistyksen internet-sivujen ylläpito- ja päivitystehtävät. Yhdistyksen internet-sivuilla ei ollut tätä ennen nimettyä ylläpitäjää.

PÄÄTÖKSENTEKO JA HALLINTO VUONNA 2013:

Yhdistyksen perustamiskokous järjestettiin Palokassa 2.2.2013. Kokoukseen osallistui 6 perustajajäsentä. Samalla pidettiin hallituksen kokous.

Hallitus käsittelee internetin välityksellä lähes päivittäin käynnissä olevia hankkeita ja kehittää samalla yhdistyksen toimintaa.

Hallituksen kokoonpano vuonna 2013:

Juha Köresaar
Toiminnanjohtaja
Hallituksen puheenjohtaja

Vesa Toivola
Pyydyskalastusvastaava
Hallituksen varapuheenjohtaja

Pertti Moilanen
Vesivoimavastaava
Hallituksen sihteeri

Jukka Tiihonen
Rahastonhoitaja
Hallituksen jäsen

Mikko Poutanen
Jäsenrekisterivastaava
Hallituksen jäsen

Timo Korkka
Aktiivikalastusvastaava
Hallituksen jäsen

Jari Käyhkö
Istutustoimintavastaava (3.12.2013 saakka)
Hallituksen jäsen

Ari Manninen
Kolumnisti
Hallituksen jäsen

Muille henkilöille jaetut vastuutehtävät:

Elsi Kauppinen
Istutustoimintavastaava (3.12.2013 alkaen)

Harry Soutolahti
Aluetiimivastaava

Juha-Pekka Saarelainen
Virtavesikunnostusvastaava

YLEISARVIO KULUNEESTA VUODESTA JA TULEVAISUUDEN NÄKYMÄT:

Saimaan lohikalayhdistyksen ensimmäinen toimintavuosi ylitti selkeästi sille asetetut tavoitteet. Yhdistys sai näkyvyyttä eri kalastusmedioissa, ja sen tunnettuus parani vuoden 2013 aikana asteittain. Käytännön työssä edistyi sekä tiedotuksen, että virtavesien kartoittamisen osalta. Merkittävin edistysaskel kalastuksen säätelyn suhteen oli lakisääteisten alamittojen tuntuva korottaminen ja saimaannieriän täysrauhhoitaminen Vuoksen vesistöissä. Säätelytoimet tulevat vaikuttamaan positiivisesti lohikalakantoihin ja tarjoamaan kalastajille hienompia kalastuselämyksiä suurempien saaliskalojen myötä.

Yhdistys jatkaa aktiivista toimintaansa vuonna 2014 vieden keskeneräisiä hankkeita (mm. tiedotuskampanja sekä Parta- ja Kärnäkosken kunnostaminen) eteenpäin ja käynnistäen uusia laaditun toimintasuunnitelman mukaisesti. Kalastettavaksi tarkoitettujen rasvaeväleikattujen järvilohien istutustoimintaan tullaan kiinnittämään myös erityistä huomiota. Vastapainona yhdistys toivoo, että kalastajat luopuisivat rasvaevällisten järvilohien ja taimenten saaliiksi ottamisesta.

Juha Köresaar
Toiminnanjohtaja
Hallituksen puheenjohtaja